

indor,
 rigyes
 os és
 onka,
 ska és
 na és
 ódog,
 argit,
 assich
 nszky
 Anna,
 andre,
 Aurél
 na és
 hogy
 mma
 La-
 nren-
 erger
 za és
 Feri,
 ndra
 Vi-
 csák
 Sza-
 Fáy
 encz,
 i és
 Jó-
 rch-
 sika,
 ctor,
 tán,
 feld
 nre,
 Sze-
 wei-
 nner
 Fe-
 hlin
 Se-
 asz-
 Ju-
 an-
 eisz
 vin,
 mó
 ultz
 fal-
 nél,
 ich
 nyi
 or-

KIS NAPI



NAGYMAMÁNAK. (Lásd a 173. lapon.)

AZ ÓDONHÁZ GYERMEKEI.

— Elbeszélés. —

(Folytatás)



E NEM nevettek, ha Lenczit látták. Reá egészen komolyan nehezteltek, amiért oly könnyelműen rászedte Marczit és Piroskát. Hamar jóvá tette ugyan, de mégsem birtak neki egészen megbocsátani. Lenczi jól látta és érezte ezt, annál inkább, mert másnap reggel magára hagyták, nélküle mentek ki sétálni és játszani. Piroška szinte röstelte ezt, mert ő nem akart udvariatlan lenni a vendég rokonhoz. Inkább maga kísérte el, mikor Lenczi unatkozva kiindult, hogy a mezőre, erdőcskébe menjen. Nagyon megörült, hogy Piroška kíséri.

— Tudod mit? szólalt meg egyszerre utközben. Menjünk be a községbe, ott a boltban veszek neked valami jó csemegét.

Ezt igazán őszinte szivességgel mondta s Piroskának ez nagyon jól esett. De mégis azt felelte:

— Köszönöm, Lenczi, de nincs szükségem semmire. Nem is igen lehet neked annyi pénzed, hogy effélékre költsessél.

— De igen is van. Ha épen tudni akarod, azt is megmondom, honnan van. Léczfalvi kapitány adta kölcsön. Nagyon kedves, derék ember az, nagyon meg tudja érteni, milyen kellemetlen, ha az ember meg van szorulva. Tegnap reggel találkoztam vele s eszembe sem jutott volna, hogy kölcsönt kérjek tőle, mert épen még adósa is voltam... tudod... mikor a minap vesztettem a játékban. De ő épen-séggel nem sürgette hogy fizessem meg,

sőt mindjárt kitalálta, hogy zavarban vagyok és kivallatott hogy mi a bajom. Mikor pedig megtudta, rögtön kivette a tárczáját és adott kölcsön. Szinte örült, hogy segíthet rajtam.

— Ez már csakugyan nagyon szép volt tőle. Igen jó ember lehet. De hát mégis bajos dolog ez... mert miből fogod visszafizetni a kölcsönt?

Lenczi gondtalanul vonogatta a vállát.

— Az nem sürgetős egy csöppet sem. Léczfalvy kapitány nincs rászorulva arra a néhány forintra és tudja, hogy én uri fiu vagyok, majd megkapja a pénzét. Ezen ne törd a fejed, az már az én gondom. Én most neked szeretnék valamivel kedveskedni.

— Köszönöm, kedves Lenczi, de így már épen nem fogadhatnám el. Apácska sokszor mondta, hogy idegentől ne fogadjunk el soha semmit.

— De hisz én talán csak nem vagyok idegen?

— Te nem... de az a pénz tulajdonképen nem a tied, hanem a Léczfalvi kapitányé. Abból pedig én nem fogadhatok el semmit.

Lenczi megint csak a vállát vonogatta, mintha olyan formát gondolt volna, hogy ez a Piroška ugyancsak együgyű falusi liba. De nem vitathatta tovább a dolgot, mert épen szembe jött Léczfalvy kapitány.

— Enyje, de jó, hogy találalak, mondá. Épen kiindultam, hogy fölkereslek és meghívjalak új szállásomra. Az a koresma nagyon lármás volt; emitt a malomban béreltem lakást, itt nem zavar-

nak a r
is van
rok fest

Beszélt
megtud

nagyon
gyűjtem
mindny
zének, n
ket. Ug

mehetek
csupán,
mert do

mikor a
Már eb
Hanem

dom nek

magamm
várni fog

Pir
fiukat, r
nem vol
meg s J
Piroskár

és tudod
mentül e
mert ne
lan Józ
lesznek.
de ezek
Józsi bar
tetektől,

nak a munkámban. Aztán innen közelebb is van a vörösvári kastély, melyet le akarok festeni, ha megengedik.

— Hogy ne! mondá Lenczi élénken. Beszéltem velök, nagyon örültek, mikor megtudták a tervet. Szívesen beleegyeznek.

— Ezt már szeretem. Így egy nagyon szép képpel fog szaporodni a gyűjteményem. Épen azért akartalak ma mindnyájatokat meghívni, hogy megnézzétek, mert tudom, hogy szeretitek a képeket. Ugy-e kis hugocskám, te is szereted?

— Oh nagyon! Csakhogy most nem mehetek. . . . egy kis sétára jöttem ki csupán, de nem sokára haza kell mennem, mert dolgom van a ház körül.

— Hallottam. Nagyon szeretem, mikor a kis leány olyan jó gazdasszony. Már ebben nem is akarnám zavarni. Hanem a fiuk eljöhetnek, ugy-e?

— Persze hogy el! Majd megmondom nekik.

— Nagyon jó lesz. Lenczit mindjárt magammal viszem, a többieket pedig várni fogjuk.

Piroska azonban nem küldhette a fiukat, mert mikor haza tért, azok még nem voltak otthon. Csak jó későre jöttek meg s Jani nagy hévvel kezdte mesélni Piroskának:

— Beszélünk az öreg Bokros ural és tudod, mit akar? Azt, hogy Marczy mentül előbb költözködjék át a kastélyba, mert nem akarják, hogy az a gyámoltalan Józsi egyedül legyen, míg ők távol lesznek. Persze, van ott cselédség elég, de ezek nem lehetnek bent a szobákban, Józsi barátunk pedig fél a rablóktól, kísértetektől, hát kell valaki, a ki egy kis

bátorságra biztassa. És képzeld, Marczy nem hogy kapott volna rajta, hanem még akadékoskodott, hogy majd megkérdezi apántól, hogy talán ő nem is arra való. Ha oldalba nem lököm, talán még egészen vissza is vonta volna az ígéretet, hogy elmegy. Akkor bizonyosan Lenczit hívták volna meg a helyére.

— Csak tessék, én bizony nem is bánám! mondá Marczy.

— No persze! Hiszen ugy fogsz ott élni, mint valami kis király. Azután legalább egy kis ideig ott leszel az őseink kastélyában; ugy képzelheted, mintha otthon volnál. Persze, kissé unalmas lesz azzal a bamba Józsival vesződni, de hát ingyen nem adják ám a jót. Bár csak én lehetnék a helyeden, én ugyancsak kapnék rajta.

— Neki is el kell fogadni, mert apánk már megígérte, mondá Piroska.

— Természetesen. Azt pedig apánk nem engedné meg, hogy Lenczi menjen Marczy helyett. Én most már értem is ezt. Tudod, Pirike, én eleinte azt hittem, hogy apácska tulságosan szigorun ítél Lencziről, hogy annyira nem szereti és nem bizik benne; de most már magam épen ugy vagyok, azaz tulajdonképen nem is tudom, hányadán vagyok ezzel a Lenczivel. Hol nagyon kedvesnek találom, hol meg nagyon haszontalannak, és most már nem tudok igazán hinni neki, akármit beszél.

— De azért légy türelmes vele, csitítá Piroska. Apácskánk azt mondta, hogy Lenczinek nem volt olyan békés biztos otthona, sem olyan jó édes anyja, mint nekünk; onnan vannak a hibái.

— Beszélte valamit az anyjáról? Én semmit sem tudtam róla, de minap Léczfalvy kapitány kezdett róla beszélni; ő ismerte; olyasmit mondott, hogy a Lenczi mamája valami nagyon szomorú helyzetbe jutott. De nem magyarázhatta meg, mert közbe jött Lenczi s a kapitány intett nekünk, ne beszéljünk arról Lenczi előtt. Az bizonyos, hogy valami szomorú titok van ebben a dologban.

Ezen azonban hiába törték volna a fejüket, azért hát inkább a Marczy dologgal foglalkoztak. Az apa azt mondta, hogy mindent meg kell tenni, amit Bokros ur kíván. Marczy rögtön üljön le és írjon levelet Bokros urnak.

— Majd én elviszem a levelet, ajálkozott Jani.

El is vitte és rábeszélte Piroskát is, menjen vele. Előbb azonban meg-



KIS TANYA. (Lásd a 174. lapon.)

állapodtak Marczyval, hogy ő maga sétáljon a malomba, Léczfalvy kapitányhoz, ott majd találkoznak.

Amint Jani és Piroska a kastélyba értek, a kapuban Józsi fogadta őket nagy örömmel. Először is a kertbe sétáltak.

— Találtam egy fát, melyen nagyon jó érett körte van, megkóstoljuk.

Kóstolgatták is, és közben Piroska nagyon örült, hogy Marczy nincs velük. Mert Józsi, mikor megtudta, hogy Marczy

csakugyan el fog jönni az ő tanítójául, egy csöppet sem titkolta, hogy nem igen örül neki.

— Marczy mindig olyan büszke velem szemben, mondá. Olyan nagyon ostobának tart... hát persze ő sokkal többet tud... de én nem szeretem, ha valaki mindég okosabb... Lenczi sokkal kedvesebb, vele sokkal jobban megvolnék, tudom.

— No, már ezt magam is hiszem, felelé Jani nevetve. Akkor nem sok bajod

volna
kedvet

M
Pirosk
nek lá
volt r
a levé
Aligh
kapitá
nagy fi
mint l
magya
festeni
annak
választ
lyet, h
a lefe
zat vag
nem k
dönteni

—

minden
barátin
dig ezt
kastély
szépen
lefestem
nagy ö
tanom,

Jani. I
mért n
Hiszen
az udva
nem val

Lé

bizony
jártuk I

volna a tanulással, hanem mulatnátok kedvetekre.

Mikor Józsi megtudta, hogy Jani és Piroska innen Léczfalvy kapitányhoz mennek látogatóba a malomba, rögtön készen volt rá, hogy ő is velök megy. Beszaladt a levéllel az apjához s azonnal előjött. Alighogy megindultak, már találkoztak a kapitánnyal és Lenczivel. A kapitány nagy figyelemmel nézegette a kastélyt s a mint közelébe értek, mindjárt meg is magyarázta, hogy miért. A ki le akar festeni valamit, annak jól meg kell választani a helyet, honnan nézze a lefestendő házat vagy tájat, ezt nem könnyű eldönteni.

— Ettől függ minden, kedves barátim. Már pedig ezt a gyönyörű kastélyt nagyon szépen akarom lefesteni, ebben nagy örömem lesz. Jól ki kell választanom, honnan látszik legszebbnek.

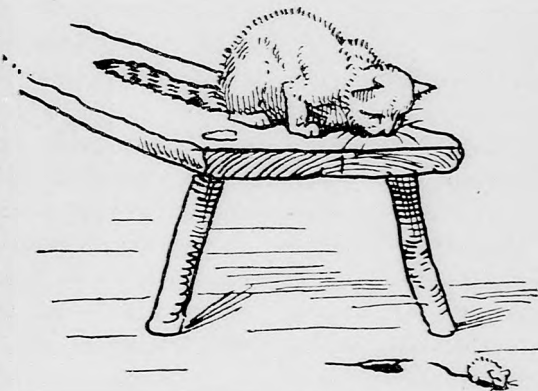
— Azt értem, szólt az eleven eszű Jani. De azt nem értem, hogy akkor mért nézegeti innen, a hol most áll. Hiszen innen csak a hátsó részét látni, az udvari bejárást, kocsiszínt. Ez bizony nem valami szép lesz, ha lefesti.

Léczfalvy kapitány nagyot nevetett.

— Ezt csakugyan eltaláltad, innen bizony nem fogom lefesteni; csak körüljártuk Lenczivel, hát innen is megnéztük.

Hahó! Kocsiszínre bizony nem pazaroljuk a festéket.

A kapitány nagyon vigan beszélt. De Piroskának úgy tetszett, mintha a kapitány egy pillanatnyira nagyon haragosnak látszott volna. Mintha nagyon nem lett volna inyére, hogy Jani azt a megjegyzést tette. De ez a haragos kifejezés csak úgy átvillámlott az arcán, talán nem is úgy volt. Hiszen mindjárt utána oly jókedvűen nevetett. Azután együtt sétáltak a malomba.



... LESTE PRÉDÁJÁT. (Lásd a 174. lapon.)

Mikor oda értek, Marcsi már bent volt a kapitány szobájában s várakozván a többiekre, azzal mulatott, hogy az asztalon levő képeket, albumokat, rajzfüzeteket nézegette. És Piroska megint azt vélte látni, hogy ez nincs kedvére Léczfalvy kapi-

tánynak. Nem szólt, nem mutatta semmivel, de Piroska mégis észrevette, mert ő már megtanulta beteges atyja mellett, hogy egy szempillantásból is rá tudjon ismerni valakinek a gondolatára. Marcsi azonban még csak nem is sejtett semmi effélet s egy rajzra mutatva, mondá:

— Ez a rajz itt nagyon jó. Mindjárt ráismertem. Nézd, Jani, ez a Kőváry gróf kastélya... tudod, a hol tavaly egyszer látogatóban voltunk a fiatal grófnál, a ki tanulótársunk.

— Az ám, szólt Jani. És itt van az egész épület tervrajza... ez a tornác... ez a folyosó... így nyílnak a szobák... nagyon jól van, rá lehet ismerni.

Léczfalvy kapitány kivette a rajzot Janinak a kezéből s nevetve mondá, hogy abban ugyan tévednek, ha erre ráismernek. Ezt soha sem láthatták, még csak közelében sem járhattak.

— Ez a nagybátyám háza, az pedig az erdélyi határszélen van, a hol ti aligha jártatok. Azt a Kőváry grófort nem is ösmerem.

— Már pedig ez szakasztott az ő kastélya, bizonykodék Jani.

— Az meglehet. Hajdanában nagyon egyformán építették az ilyen kastélyokat s egy-egy híres építő-mestert sokfelé elhívtak; ez aztán egyforma kastélyt épített itt is, ott is. De az csakugyan érdekes, hogy itt ezen a tájon is van épen ilyen kastély. Szeretném megismerni.

— Oh, az nagyon könnyü. Az öreg gróf nagyon kedves, nyájas ember és igen szereti a vendéget, mondá Marczy. Nincs is messze innen.

— No, talán föl is keresem. De nézd csak, Marczy ösém, itt vannak a fegyvereim, az ilyen nagy fiut ez talán jobban fogja érdekelni.

Marczyt ez csakugyan nagyon érdekelte, de Piroska nem szeretett puska közelében lenni, Józsi meg még kevésbé, mert mindjárt az a szerencsétlen lövés jutott eszébe. Ok hát Janival ott maradtak az asztalnál és egy nagy albumot vettek elő, mely tele volt színes képekkel.

— Azok az én festményeim, szólt oda messziről a kapitány. (Folyt. köv.)

A FELADVANY MESÉJE.

— Beszélyke. —



FINCS a világon senki nálam szerencsétlenebb. Soha sem bántok akarattal senkit, inkább hasznára vagyok, s még sem szeret senki. Soha sem csaltam meg senkit, de velem mégis nagyon sokan igen csufosan bánnak el, egészen elrutitanak. Mindig arra töreksem, hogy rendben legyek, és mi a jutalmam? Leöntenek tintával, keresztül huzogatnak vastag plajbászszal, összetépnek akárhányszor tűzbe is dobnak. És nem sajnál senki, legkevésbé pedig azok a kiknek legjobban kellene engem szeretniök.

Bizony jobb szeretnék én valami szép kis versecske lenni, mint hogy az vagyok, ami vagyok: latin feladvány. De nem ám a nehezebb fajtából, hanem csak afféle kisebb diáknak való. És mégis mennyire üldöznek, mennyi bajba keverednek miattam!

A minap is egész nagy veszedelem támadt miattam, pedig igazán nem voltam oka. Még egészen fiatal voltam, már legalább ott abban a novelő intézetben, ahol aznap a diákok engem kaptak feladványnak. Le kellett fordítani, az volt a feladat. S emiatt haragudtak úgy reám. Ime, leirom magamat. Ebből az öt kis mondatból álltam mindössze:

1. A vitézek téli szállásukon valának.
2. Viszály tört ki köztük s testvérháboruba keveredtek.
3. Az ellenség rájok ütött s nagy lett a veszedelem, de néhányan elmenekülének.

4. Ezeket hamisan vádolák és száműzték az országból.

5. De végre békét kötöttek, s kiki visszatért hajlékába.

No már kérdem én, hogy olyan borzasztó-e ez, hogy nagy veszedelemnek kelljen miatta támadni?

A veszedelem ott történt egy nagy nevelő-intézet egyik szobájában, hol három fiu ült az asztal körül és boszusan pillantgatott reám, aki ott feküdtem előttük.

— Utálatos feladvány! kiáltá az egyik fiu. Én bizony nem csinálom meg.

— Pedig meg kell csinálni, szólt a másik fiu. Fel van adva, s a tanár ur majd elővenne ám, ha meg nem csinálnók.

— De mikor olyan nehéz! szólt a harmadik fiu. Tessék, mindjárt az első mondat: »*A vitézek téli szállásukon vannak.*« Már hogy tudhassam én azt latinul?

— Biz én sem töröm rajta a fejemet. Ha azok a vitézek ott vannak a téli szállásukon, hát csak maradjanak ott. Feri, Berti; jertek és játszunk dominót.

Feri azonnal engedett a kellemes hívásnak, de Berti nem mozdult, csak bámult rám tovább szörnyű módon komoly képpel, fürkészgetve minden betűmet.

— Ugyan hagyj már azt a haszontalan feladványt! mondá Károly, az a fiu, aki először szólalt volt meg ellenem. Elkészülünk mi azzal majd holnap reggel is.

— Már én csak megcsinálom most mindjárt, felelé Berti. Most ráérek, holnap reggel pedig ki tudja: lesz-e rá időnk?

S maga elé huzva papirost, tollat, tintatartót, dologhoz készült.

Ez nagyon sértő és kellemetlen volt a másik két fiunak. Mert a ki röstelli a munkát, annak mindig kellemetlen, ha lát valakit, a ki szorgalmasan hozzá lát a dologhoz. Feri és Károly most semmikép sem akartak dologhoz látni s gunyolták társukat.

— Hallod, Károly? csufolódek Feri. Tanulj Bertitől, ez ám a derék gyerek! rettentően szereti ezt a gyönyörűséges feladványt.

— Nagyon derék, mondhatom; semmit sem tesz meg a pajtásai kedvéért, inkább elrontja a multságukat, mondá Károly.

— De már ez kiállhatatlan! Kiüzzük innen a szobánkból.

— Az volna a legokosabb. No hát, Berti, ne boszants! Azonnal hagyj ott azt a haszontalan feladványt. Végre, még ha nem csináljuk is meg, hát nem lesz nagy baj. Majd találunk valami jó kifogást. Bizd csak reám.

Bertinek nem volt kedve a Károly kifogására. Ő szentül megígérte otthon a szüleinek, hogy komolyan és becsületesen fogja végezni a dolgát; már pedig ha kifogással bujna ki a kötelessége alól, ez nem volna becsületes viselet. Azért tehát így szólt:

— Csináljatok amit akartok, én nem háborgatlak. Csak ti se zavarjatok engem.

— De ha nekünk tetszik, hát zavarunk! mondá Feri konokul. És ha te nem hallgatsz reánk, mi sem hallgatunk reád. Mi most nem akarjuk ezt a feladványt végezni, hát te sem fogod. Majd

meglátom, mennyire jutsz vele. Állj fel arról a székről, szükségem van rá.

És nem is várva, enged-e Berti, ki-rántotta alóla a széket. Bertit egy pillanatra elfutotta méreg, de hamar leküzdötte. Nem akart a szék miatt veszekedni, gondolván, hogy úgy majd nyugton marad. Rákönyökölt az asztalra és úgy kezdett a dologhoz.

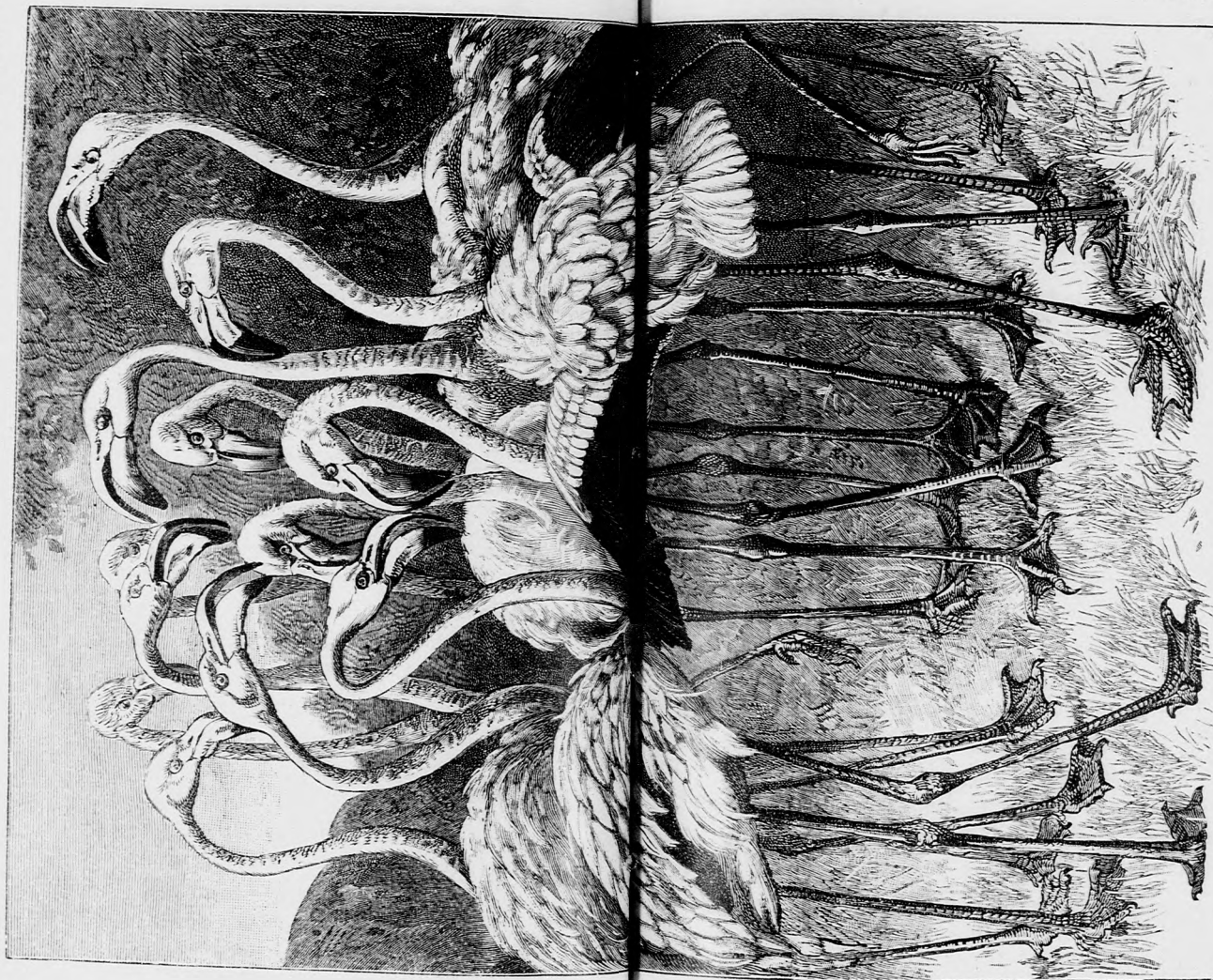
»Viszály tört ki köztük s testvérháboruba keveredtek«, így szólt második mondatom s Berti nem gondolta, hogy ez neki is szól. Elmerült a dolgába és szépen végezte volna is. De Károly és Feri tomboltak s olyan rettentő lármát csaptak, úgy lökdösték az asztalt, hogy azon ugyan bajos lett volna csak egy betűt is becsületesen leírni. Berti azonban még mindig türelmesen próbálkozott. Igyekezett, hogy ne hallja a zavaró beszédet és leste, mikor írhat le egy-egy szót... De még a harmadik szónál sem volt, mikor az asztal egyszerre csak akkórát lódult, hogy a tintatartó fölfordult s a tinta végig ömlött a Berti papirosán.

— Haha! Most már abba hagyod, ugy-e?

— Abba, de majd folytatom, felelé Berti indulatosan. Hanem előbb végzek v eletek.

És felgyűrte a kabátja ujját.

Feri és Károly kissé meglepetve néztek rá. Mit akarhat? Mihamar megtudták, mert Berczi nagy bátran így szólt:



— No, ha olyan nagyon vitézkedtek, hát álljatok ki. Először az egyik, aztán a másik. Földhöz váglak és akkor kitaka-

rodtok innen. Ha pedig ti vágtok földhöz, akkor én megyek ki.

— Viaskodni akarsz? kérde Feri kissé huzódozva.

mondá Károly. Nekem most semmi kedvem a birkózásra, most játszani akarok.

— Tudtam, hogy gyávák vagytok. De ha félték, hát akkor ne is boszantsatok.

Ez nem volt okos beszéd, mert senki sem szereti, ha gyávának mondják. És ha igaz volt is talán, hogy Feri és Károly külön-külön nem voltak valami nagy hősök, de annyit ők is tudtak, hogy kettő több az egy-nél. Már pedig ők most ketten szövetkezve állnak szemben Bertivel. Persze nem igen nagy hősiesség, ha többen rontanak rá egyre s nem is így gondolta ezt Berti, hanem egyenként akart megmérkőzni ellenfeleivel. Csak-hogy ezek másképp gondolkodtak s gyorsan összesugva, hirtelen mindketten megrohanták Bertit.

— Ohó, az nem járja, kiáltá Berti. Kettőnek nem illik egyre rohanni.

— Nem illik? szólt Károly gunyosan. Csakhogy most nem kérjük tőled, mi tetszik neked, hanem adunk egy kis leczkét, hogy tudd jövőre, mit tesz az, ha valakit gyávának csufolsz.

Berti azonban nem olyan legény volt, aki könnyen megijed. Most sem hátrált. Megvetőleg mondá:

— Igen is, azt akarom. Döntsük el, ki bírja jobban.

— Csakhogy én meg nem akarom,

megijed. Most sem hátrált. Megvetőleg mondá:

— Ezzel is csak azt mutatjátok,

hogy gyávák vagytok. Mert aki derék vitéz, az egymaga áll ki a sikra.

Aztán védte magát ugyancsak keményen. Izmos ökle volt, jól is tudta használni és ugyancsak hatalmas csapásokat mért mind a két kezével, úgy hogy mihamar lerázta magáról ellenségeit és az asztal tulsó végére állt, széket huzva oldalára, hogy egykönnyen hozzá ne férjenek. Feri és Károly azonban most már neki voltak bősziülve és minden áron földre akarták gyürni. Feri tehát gyorsan a háta mögé ugrott, hogy majd onnan fogja le; Károly pedig ezt be sem várta, hanem vak dühében fölkapta az asztalról a nehéz porcellán porzó-tartót és Bertinek a fejéhez vágta.

Azaz csak akarta a Berti fejéhez vágni. De Berti szemes volt s látta a veszedelmet. Villámgyorsan lebukott az asztal alá s a nehéz porzó nem őt találta, hanem a háta mögé került Ferit. Még pedig épen a halántékán találta oly erősen, hogy a szerencsétlen fiu hangos sikoltással eltántorodott, aztán eszméletlenül zuhant le a földre.

Ilyen végére a csatának egyikök sem számított, Károly persze legkevésbé. Mikor látta, hogy pajtása élettelenül terül el, szinte kővé válva bámult rá. Aztán hirtelen fölkerelkedett és kirohant a szobából, ott hagyva Bertit és a sebesültet a csatatéren.

Szegény Berti valóban nem valami kellemes helyzetben volt ott. Magára maradt a megsebesült ellenséggel, a kit nem is ő sebesített meg. Hamarjában nem is tudta, mit tegyen. Elfuthatott volna ő is, de nem engedte a jó szive. Hiszen csak

nem hagyhatja itt az eszméletlenül heverő Ferit... segíteni kell rajta.

Lehajolt Ferihez és költögette. Ezalatt pedig kint a tornáczon léptek közleledtek. Mert nem hiába volt a harmadik mondat a feladványban: »Az ellenség rájok ütött s nagy lett a veszedelem, de néhányan elmenekülének.« A ki elmenekült, annak nem nem lett baja, de baj volt az, hogy Bertit ott érték a sebesült mellett.

A hangos sikoltást, mikor Feri összerogyott, messzire hallották a házban. Többen siettek oda s köztük volt maga az igazgató is. S a mint beléptek és látták a megrémült Bertit az eszméletlen Feri mellett, nem volt nehéz kitalálniok, mi történt. Már tudniillik ők azt hitték, hogy jól találták el: nem történhetett más, mint az, hogy a ki ott van a sebesült mellett, az okozta a bajt.

A gondos igazgató azonban legelőször is nem ezzel foglalkozott, hanem azszal, hogy e sebesült fiun segítsen. Ferinek a halántékából patakzott a vér, arca szinte szederjes lett. Akárki is láthatta, hogy itt bizony nagy szerencsétlenség történt. Berti egészen megborzadt a vér láttára és maga is sápadtan állt ott, míg az igazgató fölemelte a sebesültet.

— Hamar vizet és tiszta kendőt, hogy kimossuk és bekössük a sebet! parancsolta az igazgató.

Hoztak amit rendelt, Berti pedig jószíviuen kérde:

— Hát én nem segíthetnék valamivel?

— Te! Te már eleget tettél, hogy sokáig megemlegesd! felelé az igazgató.

Menj a dem le

hogy a rád ke Sz

delmes

volt me

hogy va

pedig á

Ment t

a fiuk o

valami

nös nag

De

lás nélk

állt elé

kérdé:

—

odabent

hal bel

—

Lá

meg va

nyásokk

arra ser

álljon

inkább

rögvé m

—

ne árulj

olyanfor

a baj..

sarkába

tudják,

nagybát

bet...

édes any

Menj a szobámba, várj ott reám, beszédem lesz veled.

— De kérem, hiszen én nem...

— Ne fecsegj! Most nem érek rá, hogy a te dolgoddal foglalkozzam. Majd rád kerül a sor. Tedd, amit parancsoltam.

Szegény Berti meghökkenve engedelmeskedett. Kiment, de sehogy sem volt megnyugodva és megelégedve. Érezte, hogy valami gonosz gyanu fordul ellene, pedig ártatlan. De ennek ki kell derülni. Ment tehát az igazgató szobájába, a hová a fiuk csak akkor szoktak menni, mikor valami különös nagy dicséret vagy különös nagy büntetés várja őket.

De nem jutott odáig minden megál-lás nélkül. A folyosón sápadtan, reszketve állt eléje Károly és kétségbeesett hangon kérde:

— Berti, kedves jó Berti, hogy van odabent... hogy van Feri? Csak nem hal bele?

— Nem tudom, felelé Berti kurtán.

Látta, hogy Károly most halálosan meg van ijedve, nem való most szemrehányásokkal rohanni rá. Nem is tette, de arra sem tartotta érdemesnek, hogy szóba álljon vele. Károlynak azonban annál inkább volt mondani valója. Sirva, könnyörögve mondá:

— Bertikém, édes jó Bertikém... ne árulj el! Majd kitalálunk valamit... olyanformát, hogy csak véletlenül történt a baj... hogy Feri elesett és az asztal sarkába vágta a fejét... oh... ha megtudják, hogy én tettem, kicsapnak... a nagybátyám megtudja és nem segít többet... akkor mit csinál szegény özvegy, édes anyám! Oh, ne árulj el!

Berti tudta, hogy csakugyan úgy van. S jó szive mindjárt legyőzte a haragot. Szeliden mondá:

— Ne félj semmit... nem árullak el.

S bement az igazgató szobájába. Ott sokáig kellett várnia, ami meglehetősen unalmas volt, kivált mikor voltaképen azt sem tudta, hogy miért van ő itt, mikor ő semmi rosztat sem követett el. Amint unalmasan a zsebeit kotorászta, ott egy darab papirost talált. Az én voltam, a szerencsétlen feladvány. De ő még megörült nekem, azonnal munkához látott és írónnal leírta a fordítást. Éppen eljutott a negyedik mondathoz: »Ezeket hamisan vádolák és száműzték az országból.« Olyanformát gondolt, hogy biz az nem szép, ha valakit hamisan vádolnak; de nem elmélkedhetett sokáig, mert belépett az igazgató. Arcza komoly volt, de nyugodt s Berti ebből azt olvasta ki, hogy a sebesült Feri nincs veszélyben. Mindjárt meg is kérdezte, az igazgató pedig szigorú hangon felelé:

— Adj hálát a Gondviselésnek. Feri súlyosan meg van ugyan sérülve, de meg fog gyógyulni.

— No ezt szeretem. Igazán sajnáltam volna.

— Nagyon könnyedén beszélsz barátocskám. Csakhogy ez a dolog nagyon komoly. Az én házamban ilyesmi nem történhetik a legszigorubb büntetés nélkül. Számodra itt nincs többé hely.

Már erre meghökkent Berti.

— De kérem, hiszen nem én...

Elhallgatott. Eszébe jutott, mit ígért Károlynak. És ha most elárulja, akkor bizonyosan Károlyt üzik ki. Inkább nem

szól. Majd otthon elmond mindent az apjának. Az tudni fogja, mit tegyen.

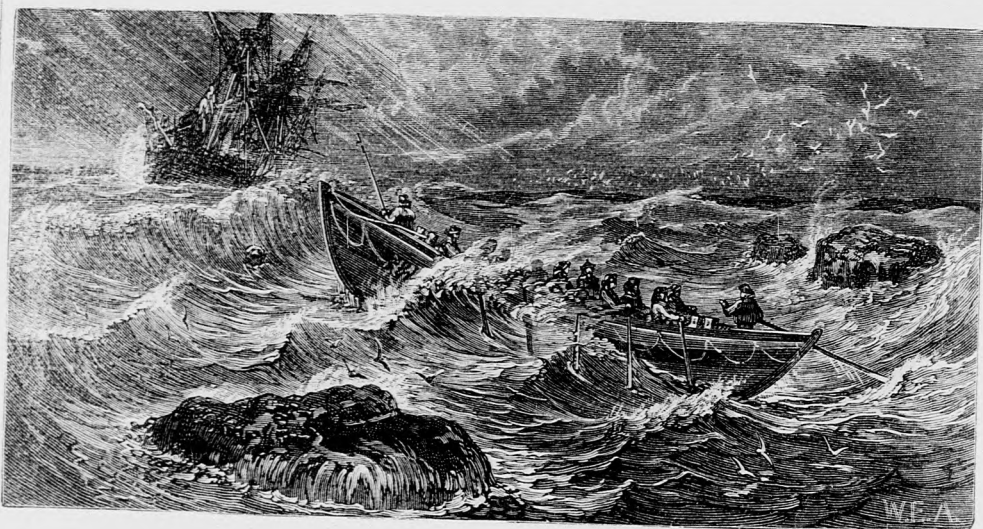
Makacs hallgatása csak még inkább ellene bizonyított. Az igazgató szigoruan mondá:

— Fölösleges, hogy sokat beszéljünk. Menj a szobádba, szedd össze a holmidat. Egy óra mulva indulsz és többé nem térsz ide vissza. Mehetsz!

Berti kiment. Kissé kábult a feje, mégis csak nem jól volt ez a dolog. De már megigérte, belekezdett. Megtartja a szavát.

Hozzá fogott a holmija össze szedéséhez. Javában rakosgatta a ládjába, mikor belépett Károly és csodálkozva kérdé, mit csinál?

— Látod. Összeszedem a holmimat.



A MENTŐ-CSÓNÁK. (Lásd a 175. lapon.)

Egy óra mulva mennem kell. Azt hiszik, én tettem... kicsaptak.

Károly elsápadt. Nem volt ő olyan megátalkodott rossz fiú, hogy be ne látta volna, milyen igazságtalanul éri a nagy büntetés Bertit. Egy pillanatig mereven bámult rá, aztán könyezve mondá:

— Te jó fiú vagy, Berti... feláldoznád magad... de az nem lehet. Történjék velem akármi, de azt nem engedem.

Gyorsan kiment. Nehány percz mulva az igazgatóhoz hívták Bertit. S amint oda belépett, ott találta Károlyt. Az igazgató komolyan, de szeliden kérdé:

— Igaz-e, amit Károly beszél, hogy ő a bűnös és te fel akartad magadat áldozni érte, ámbár ő téged bántott? Mért akartad ezt tenni?

— Károly szegény fiú... neki nagy baj lett volna... nekem pedig apácskám

bizonyos tud. Ha ragszom

Az nézett re

amit ter Termész vedért r remélem menjete

Me jó barát

a latin f

tem, csa »De vég a hajlék békét kö

a békek most ug soha sen

MER

S

A

Ó

F

A

bizonyosan megbocsát, ha mindent megtud. Ha bántott is Károly, én nem haragszom.

Az igazgató szokatlanul nyájasan nézett reájok. Aztán így szólt:

— Nem egészen helyes, Berti fiam, amit tenni akartál, de nemes szív sugta. Természetesen, itt maradsz és a te kedvéért megbocsátok Károlynak is, aki, remélem, ezentul derekabb fiu lesz. Most menjetek és végezzétek dolgaitokat.

Megkönnyebbülten, örvendve s mint jó barátok tértek szobájokba.

— Most mindjárt hozzá fogok ahhoz a latin feladványhoz, mondá Károly.

— Én már a nagy részét elkészítettem, csak az utolsó mondat van hátra: »De végre békét kötöttek s kiki visszatért a hajlékába.« No, ez éppen jól hangzik, békét kötöttünk.

— Kár volt a végén nem kezdenünk: a békekötéssel, mondá Károly. No, de most úgy megkötjük a békét, hogy többé soha semmi sem fogja megzavarni!

NAGYMAMÁNAK.

(Képpel a czimlapon.)

MERT kis tacsó vagyok én,
Im egy széken éléd állok,
S névnapodnak ünnepén
Neked szívből gratulálok.

Ami bánat, vesztesség
A lelkedre nehezüle:
Ó legyen, legyen elég —
Szálljon rád öröm derüje!

Fogadd édes nagymamám
Kegyesen e versikémet;
Adjad áldásod reám
S szeresd a te Erzsikédet.

AZ ELÉGEDETLEN EGÉRKE.

(Képpel a 165. lapokon.)

ELÉGEDETLEN duzzogott a kis egér mélyen lent a biztos egérlyukban:

— Én már nagyon éhes vagyok! Ugyan mért nem megyünk már eleséget keresni?

— Most nem mehetünk, inté az egérmama. Ott leselkedik az a gonosz macska.

— Oh! Egy órával ezelőtt is épen ezt mondta.

— Persze, mert akkor is ott volt.

— De hátha már elment?

— Nem ment el. Jól figyeltem, csak az imént is hallottam, hogy nagy óvatosan ott járt-kelt.

— De csak nem halhatunk éhen! Hátha még sokáig ott lesz?

— Akkor mi meg sokáig fogunk itt a biztos tanyánkon pihenni. Egy kis bőjt nem a világ. Annál jobb étvágyunk lesz később.

A kis egérkének azonban már most is nagyon jó étvágya volt és semmikép sem találta helyesnek, hogy bőjtöljön. Duzzogva mondá:

— Fogadni mernék, hogy az a macska már nincs ott... mit is várna órákig? Mi pedig csupa félelemből nem merünk kimozdulni. Én bizony kimennék... csak egy kis bátorság kell hozzá.

— Aki oktanul neki megy olyan veszélynek, mellyel nem bir megküzdeni, az nem bátor, hanem esztelen. Maradj nyugton. Majd megmondom, mikor mozdulhatunk ki.

Ezzel az öreg egér lefeküdt és elaludt, de a fiatal egérke nem tágitott s maga ötletétől csöndesen elillant.

— Majd nevetem őket, ha jó lakoma után vissza térek és ökmég mindig éheznek.

Kibujt a lyukból s szétnézett a kamarában. Csakugyan nem látott semmi veszedelmet. Merészen megindult.

— Lám, hogy igazam volt. Nincs itt a macska.

Pedig ott volt, fent a lócán lapult meg. Amint az egérke mozgását meghallotta, nesztelenül oda huzódott a lócza szélére s onnan leste prédáját. (Lásd a képet a 165. lapon.) Az egérke pedig szaglálózva ment odább. Egyszerre valami neszt hallott. Felpillantott s rémulten látta, hogy ott a veszedelmes ellenség.

Hanyatt-homlok menekült, — azaz csak menekült volna. De már későn volt. A macska egyetlen ugrással rajta termett, megragadta, megfojtotta. Az egérke épen csak még annyit sóhajtott utoljára:

— Jaj nekem, jaj! Mért nem hittem annak, aki tapasztaltabb. Torkos vágyam erősebb volt a megfontolásnál, kis bajt nem akartam elviselni s vesztemet okoztam!

K I S T A N Y A.

(Képpel a 164. lapokon.)

KIFORDITJUK katulyánkat —
Hát belőle mi hügyog?
Kis házikó, fácska, pásztor,
Kis tehénkék, kis juhok.

*Borjucskának, báránykának
Adjunk egy-egy jó anyát;
Hamar, hamar! Állítsuk fel
Ezt a kedves kis tanyát!*

FLAMINGO MADARAK

TÖRVÉNYSZÉKE.

(Képpel a 168—169. lapokon.)

AKI AZ állatok életét gondosan, türelmesen megfigyeli, nagyon sok érdekes, sajtáságos dolgot tapasztal. Egyebek közt tapasztalja minduntalan azt is, hogy az állatok sok faja nem él csak úgy minden gondolkozás nélkül, hanem igen gyakran valóban melepő dolgokat mivel. Védik, segítik egymást, de megtörténik az is, hogy büntetik az olyat, aki valami nagy hibát követett el. Úgy hogy okvetlenül azt kell hinni, hogy gondolkozva cselekszenek.

Vadon élő olyan állatok közül, melyek csapatban szoktak élni, nem ritkán találhatni olyanra, a mely egymaga bolyong. Az ilyen magányos bolyongó rendszeren igen mogorva, rossz kedvű és kétszeresen veszedelmes. Többnyire valamely rokoncsapat közelében jár-keel és néha megpróbálja, hogy társai közé vissza kerüljön. De hiába próbálja, elverik maguktól, nem fogadják be. Világos, hogy ez száműzött, ki van zárva a társaságból. Azt is gyakran megfigyelték, hogy a fecske befalazza a verebet, mely betolakodott a fészkébe és nem akar onnan tágitani.

Egy tudós utazó, ki messze délvidéken járt, leirta, hogy egykor milyen érdekes madár-törvényszéket látott. Mert ez volt valósággal. A tudós vadászatva bolyongott, mikor az erdő szélén nagy csattogást, kepelést és zenebonát hallott. A mint egy bokor mögül ovatosan kitekintett, egész csapat flamingót látott, melyek csoportba gyűlve, nagyon izgatottan látszottak pörölni. Csak az egyik, mely a csoport közepén állt, horgasztotta le a fejét nagy busan, mint valami bűnbánó gonosztevő. Épen úgy állt ott, mint a bűnös a bírak előtt.

És nem is lehetett máskép, minthogy valami bűneért törvényt ültek fölötte. Mert egy ideig még zajongtak, aztán az egyik különösen nagyot rikkantott és türelmetlenül rázta a szárnyát, mintha mondani akarta volna:

— Eh mit, elég volt a beszéd, végezzünk vele!

És mind, a hányan voltak, hirtelen rárontottak a bűnösre, tépték, marták s a boldogtalan elítélt hiába akart menekülni, leverték, agyon marták.

A lesben álló tudós közéjük jöhetett volna, de látni akarta, mit mivelnek végig. Mikor a bűnös már elterült a földön, akkor az egyik birómadár megint nagyot rikkantott s erre az egész csapat gyorsan odább szaladt.

A t
madárhoz
tett. Agy
Csak
meg senk

A
FMBER
lemb
Teszik is
nem teszi
nak is, ug

jön más
rajta, min

És a
csak a ba
neki az k
Arra ped
neki, ha
beszélne

A h
szorulnak
sok ily s
parton va
a tengerr
észre, hog
ból a mag
tehát még
hősiesen s
haragos l
Épen ugy
lyet ott vil

Bizo
ber van ra
bátor ten
kint éri
kint, mess
olyan nag
nem esik
ragadják-
melyeket
a veszedel
dékre veti
roppan a

A tudós oda ment a földön heverő madárhoz, de biz azon már nem segíthetett. Agyon volt marva, meg volt büntetve.

Csak hogy azt persze nem tudhatta meg senki, hogy mi volt a bűne.

A MENTŐ CSÓNÁK.

(Képpel a 172. lapon.)

FEMBER társainkon segíteni a veszedelemben nemes és szent kötelesség. Teszik is sokan, de talán épen annyian nem teszik és ha valakit nagy bajban látnak is, úgy okoskodnak:

— Majd segít maga magán, vagy jön más valaki, a ki könnyebben segít rajta, mint én.

És a ki így gondolkozik, valósággal csak a bajt és fáradságot röstelli, melybe neki az kerülne, ha embertársán segítene. Arra pedig nem gondol, mily keserű volna neki, ha ő volna veszedelemben és más beszélne ily önző szívvél.

A hol sokan sokszor jutnak bajba és szorulnak segítségre, ott nem gondolkoznak ily szívtelenül. Ez pedig a tengerparton van, a hol mindenki el-elhajóztat a tengerre és egyszerre csak azt veszi észre, hogy utólérte a veszedelem, melyből a maga ereje ki nem segítheti. Ezért tehát még a maguk élete veszedelmével is hősiesen sietnek azok segítségére, kiket a haragos hullámok halállal fenyegetnek. Épen úgy van most az a nagy hajó, melyet ott viharos tengerben zátonyon látunk.

Bizonyosan messziről jött és sok ember van rajta. Nagy vihar érte utól. A bátor tengerész nem fél a vihartól, ha kint éri a sik nagy tengeren. Mert ott kint, messze minden szárazföldtől, nem is olyan nagy a veszedem. Jó erős a hajó, nem esik nagy baja, akármilyen gyorsan ragadják-hányják is a tajtékzó hullámok, melyeket a szélvész korbácsol. Ámde nagy a veszedelem, ha a szélvész sziklás partvidékre veti a hajót. Egyszerre csak nagyot roppan a hajó, — a hullám rácsapta egy

a vízből félig kiálló szirtre s onnan többé nem tud mozdulni. A nagy ütődéstől leket kapott a hajó s bele tódul a víz, a fedélzetén pedig keresztül csapnak a kavargó hullámok, mert a hajó nem tud velök fölemelkedni. A hajó mindinkább megtelik vízzel, törik, recseg, szakad és halál fenyegeti azokat, kik rajta vannak.

Ámde a partról látják a veszedelmet s bátor, derék férfiak rögtön készek a segítségre. Csónakba ülnek, hogy a veszedelemmel küzdőket megmentsek. Maguk is veszéllyel szállnak szembe, mert a viharos tenger könnyen felfordíthatja a csónakot. De ez nem rettentí vissza a hős szívű férfiakat. Felfohászkoznak a Mindenhatóhoz, aztán izmos kézzel eveznek, daczolva és megküzdve a bösz hullámokkal. S eljutva a hajóhoz, a csónakba veszik a szerencsétlen utasokat, kiviszik a biztos szárazföldre. Jutalmat nem kérnek és nem várnak, de ott van a legszebb jutalom a szívökben: a nemes megelégedés, hogy megsegítették szerencsétlen embertársaikat.

UTÓLAGOS MEGFEJTŐK.

A »Kis Lap« XXXVI. kötet 8-dik számában közölt szővejtvény megfejtését utólag beküldték: Záborszky Anna, Bineth Berta, Würtzler Ilona, Vitéz Aladár és Pista, Steiner Boriska, Stein Géza, Verédi Irén, Karcsay Gyula, Kovácsi Berta, Lasz gallner Elza és Nóra, Dratsay Margit, Patzauer Fanny, Kornél és Lajos, Freund Sándor, Grósz Teréz, Deutsch Edith, Geisz Tibor, Pírnitzer Ida és Cornelia, Miklós Ödön, Messer Rudolf, Rollmann Győző, Gaál Anna, Várnai Margit, Veisz Etel, Kelemen Margit és Kálmán, Szilágyi Ágota, Reimann Klára, Zima Tibor, Grott Jakab, Schwartz Olga, Altman Gyula, Mikó testvérek, Szirányi Ella, Divény Adorján, Ország testvérek.

SAJTÓ-HIBA.

A »Kis Lap« mult heti (10-dik) számában közölt betű-rejtvénybe hiba csuszott be: a közölt betűkön kívül még 4 g betű is tartozik a rejtvényhez.

Megfejtették ugyan már amugy is sokan, de a kiket a hiányzó betűk megakasztottak, most újra neki foghatnak. *F. b.*

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Lehoczky Misi. Ugy van: Gutenberg, a könyv-nyomatás feltalálója, egy *t*-vel iratkozott. A hasonló nevű könyvkötő a ti városkátokban atyafiságban állott-e ama jeles férfival, én honnan tudjam? — **Binéth Berta.** Annyi szépet ígérsz leveledben, hogy bizton elvárom: jövőre csinos írásodhoz méltóbb, azaz tisztább papírost fogsz választani. — **Záborszky Anna.** A rejtvény oly ügyes, hogy a szokás ellenére megnyujtott »röst« számára fölmentést adok. — **Messer Rudolf.** Közlésének sorát ejtem. — **Königstein Adél.** Hát a »K. L.« nem kis lányoknak való? De honnan tudjam minden egyes kis olvasóm korát, mikor van 6 éves és... 16 éves hívem is. Látogatásodat bármely pénteken d. e. szívesen veszem. — **Karcsay Gyula.** Itt csak az első sor, illetve szó ismétlődik a fekvő és függő rendben. Hát a többi koczka mire való? Laczinak meg azt üzenem, hogy azt a nemét a rejtvéneknek, melyet ő művel, rimeléssel kell becsebbé tenni, mert egy-két önálló értelmű szótagot a legtöbb névből s szóból lehet kihántani, ami bizony olcsó mulatság. Ily értelemben átdolgozva szívesen közlöm. — **Veredy Irén.** Kis beteged javulása felől hírt várok. Üdvözöllek. — **Stein Géza.** Kár volt megtoldanod, mert így több rajz köll bele, ami sok tért foglal el. Rövidebb mondatot válassz. — **ifj. Baross Gábor.** Az írás gyanus előttem annyiban, hogy gyermekes is, nem is. Mintha idegen kéz vezetné a tiedet. (Ilyen esetben az anyai kéz is idegen.) Világosíts fel. Ugy illenék, hogy vonalzott papíron írj s hogy kerülve kerülj a tентаpecsétet. Különbben azt a nagy újságot, hogy a Kaczi baba, a te kis testvéred, már tud járni, hogy levágták a haját s hogy most kopasz szegényke, örvendő s érdeklődve veszem tudomásul. Ha neved a megfejtők között nincs ott, jele, hogy leveled nem jutott el hozzám. — **Karsai Magda.** Nagyon jól s ép oly szívesen emlékezem a rövidke bár, de kedves találkozásra. Nem is képzeltem, hogy már te is az én apró híveim közé álltál. — **Takách Zoltán.** Részint hiányosak, részint nagyon is egyszerűek. »Budán« Buda helyett nem járja. »Sató« romlott konyhai franczia szó »chaudeau« helyett. — **Szukovszky Tihamér.** Ugy a név mint a forma kelleténél sűrűbben fordult elő az utóbbi időkben. Végy fel más tárgyat s válassz újabb alakot. — **Miklós Ödön.** Az sűrűn fordul elő, hogy az idegen kezű levelet a küldő írja alá; de az már nem igen, hogy a saját írásu levelünk alá a más keze jegyezze oda a nevünket. Aláírásod legalább annyira elüt a leveled betűitől, hogy feltűnt. Vagy utánzat az? — **Ehrenfeld Giza.** Mi okom volna haragudnom rád? Csak nem üzenhetek neked hetenkint, ha nincs rá ok.

Megesnék, ha az ezer meg ezer kis olvasóm megvárná, hogy hetenkint mindenikkel külön foglalkozzam! Akkor bizony akár könyv alakban jelenhetne meg a »K. L.« — **Mócsy István.** Mi a szösz! Te a kalocsai ifjusági könyvtár tagja vagy. Akkor hát magad is tag vagy? De hát miért is tréfállak meg én téged kis fiam, mikor a »kortárs« vagy »iskolatárs« épp olyan hibás. — **Fischhof Rosa.** Beküldheted. — **Gr. Waldeck Friderika.** Bár a *cz* és *cs* csak *egy* betű számba megy: mint egyes esetekben, ugy a tiedben is engedek, mivel más tekintetben a munkácska megfelel. — **Manhold Jenő.** Mamádnak igaz van. De most, hogy bemutatkoztál, megkötjük a barátságot. — *Több levélről a jövő számban.*

Jótekonyság.

Az éhező és fázó iskolás gyermekek részére adakoztak: Árkövy Rikárd 1 frt., Messer Rudolf 40 kr., Königstein Adél 1 frt., Kovácsy Gizike 1 frt., Nelky Ella és Czeke Elsa 50 kr., Schwarcz Olga 30 kr., Schlesinger Adrienne (egy születésnapj színi-előadásban való közreműködés díjakép) 5 frt.

Ez adományok a »Nemzet« című napilapban vannak kimutatva.

Az Ég áldása legyen a kegyes adakozókon.
Forgó bácsi.

A „KIS LAP“ t. előfizetőihez.

A folyó évnegyed végéhez közeledvén, tisztelettel kérjük a „KIS LAP“ amaz előfizetőit, kiknek előfizetésök e hóval lejár, sziveskedjenek megrendelésöket mielőbb megújítani, hogy a lap pontos szétküldése fennakadást ne szenvedjen.

A „KIS LAP“ előfizetési ára:

Negyedévre 1 frt 40 kr.
Félévre 2 frt 80 kr.
Egész évre 5 frt 60 kr.

Az előfizetések (melyeknek elküldésére legcélszerűbb a postai utalványok használata) a „KIS LAP“ kiadóhivatalához: Budapest, Ferencziek tere 3. sz. Athenaeum-épület, intézendők.

A „KIS LAP“ kiadóhivatala.